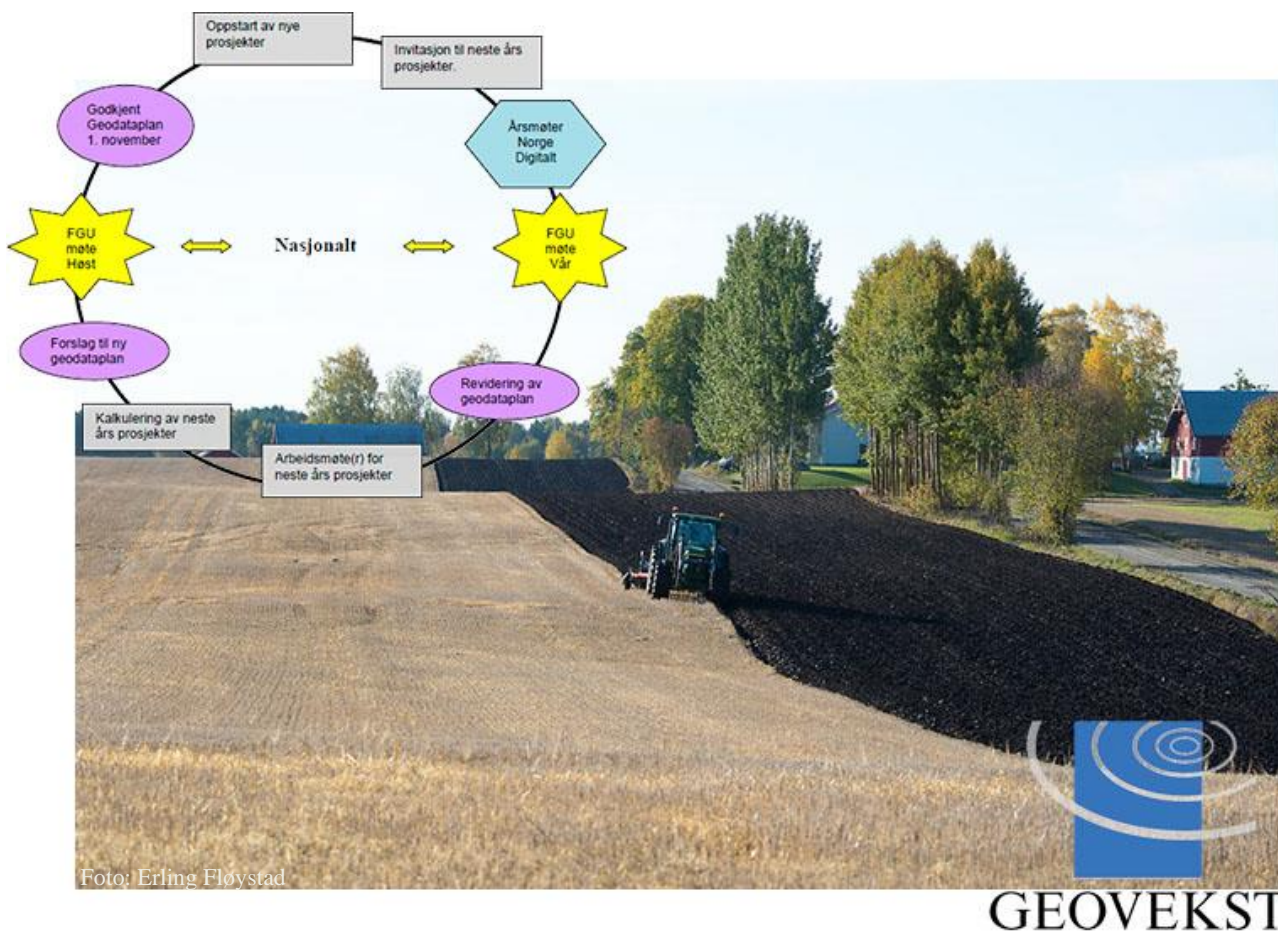

Håndbok for Geodatalederne i Landbruket

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning	2
2.	Landbruksparten i Geovekst	2
3.	Geodatalederens rolle	2
3.1.	Hovedoppgaver	2
3.2.	Regnskaps- og rapporteringssystemet Krokus	3
3.3.	Geovekst-prosjekter	3
3.4.	Økonomi	4
3.5.	FKB-AR5	4
4.	Årsprosessen mot NIBIO	5
5.	Geovekst Aktuelt	5
6.	Kontaktpersoner	5
7.	Nyttige linker	6

1. Innledning

Denne håndboken er ment som et hjelpemiddel i arbeidet for landbrukets geodataleder. Vi ønsker at den skal være til nytte, og vi tar gjerne i mot innspill til forbedringer.

2. Landbruksparten i Geovekst

De sentrale Geovekst-partene er Statens Vegvesen, Energi Norge, Kommuner, Statens kartverk, Telenor, og Landbruket. Deltagere i parten Landbruk er aktører innenfor landbrukssektoren **som har så stort behov for data at de bidrar økonomisk for å få tilgang.**

I Geovekst består Landbruksparten av følgende aktører, og med følgende rettigheter:

Landbruks- og matdepartementet	Rettighetshaver
Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO)	Rettighetshaver
Landbruksdirektoratet	Disposisjonsrett
Statskog	Disposisjonsrett
Mattilsynet	Disposisjonsrett
Veterinærinstituttet	Disposisjonsrett
Statsforvalteren Landbruk (SFLA)	Rettighetshaver
Næringsdrivende i jord- og skogbruk*	Disposisjonsrett og markedsrett til data over egen eiendom/foretak

Landbrukets geodataleder

Geodatalederen utpekes av Statsforvalteren, og representerer Landbruksparten i geodatautvalget i fylket. Geodatalederen er også Kartverkets kontaktpunkt med Landbruksparten i Geovekstsamarbeidet i fylket.

Geovekst-forum

NIBIO representerer Landbruksparten i Geovekst-forum, og har rollen som rådgiver med ansvar for den faglige styringen overfor geodatalederne i fylkene.

Mer om Geovekst: <https://www.nibio.no/tema/jord/arealressurser/arealressurskart-ar5/geovekst>

3. Geodatalederens rolle

3.1. Hovedoppgaver

- Ivareta Landbrukspartens interesser i Geovekst i tett dialog med NIBIO, og være et viktig bindeledd stat-fylke-kommune.
- Være kontaktperson for Geovekst-spørsmål på fylkesnivå for landbruket.
- Bidra aktivt i geodataplanarbeidet og inn i prosjektene, ivareta Landbrukspartens behov.
- Delta på oppstartmøter og årsmøter i fylket.
- Ha økonomisk oppfølging av landbrukets andel i prosjektene i fylket, og rapportere til NIBIO.
- Følge opp arbeidet med AR5 i fylket, både kontinuerlig og periodisk ajourhold, samt behov for kompetansetiltak.

Opgavene er forankret i virksomhets- og økonomiinstruks samt tildelingsbrev fra KMD til Statsforvalteren. De er utdypet i belastningsfullmakt fra Landbruksdirektoratet til Statsforvalteren.

3.2. Regnskaps- og rapporteringssystemet Krokus

For å ha oversikt over prosjekter, både når det gjelder innhold og kostnader, skal regnskaps- og rapporteringssystemet Krokus benyttes. Her søkes det om kontantmidler og prosjektene skal rapporteres årlig i henhold til gitte frister.

Krokus er tilgjengelig på <http://geovekst02.nibio.no/>. Ta kontakt med NIBIO for å få tildelt brukernavn og passord. Det er utarbeidet en egen brukerveiledning for Krokus som er tilgjengelig på NIBIOs Geovekst-sider.

3.3. Geovekst-prosjekter

Geovekst-prosjekter er prosjekter som inneholder etablering eller ajourføring av FKB-A, B og C (inkludert AR5), ortofoto og laserskanning. Andre prosjekter, slik som historiske ortofoto, gjennomføres ofte med samme mal som et Geovekst-prosjekt, men dette betyr ikke at det er et Geovekst-prosjekt. Landbruksparten skal kun være med på definerte Geovekst-prosjekter, hvis ikke annet er avklart med NIBIO.

Et Geovekst-prosjekt starter ofte med at det kommer inn i geodataplanen. Allerede i arbeidet med geodataplanen er det derfor viktig at geodatalederen spiller inn prosjekter som er viktige for Landbruksparten.

Landbruksparten skal prioritere ajourføring av AR5, etablering av ortofoto i LNF-områder som benyttes til AR5-ajourføring og laserskanning av skog der skogbruket har ekstra midler til å delta.

Et prosjekt i geodataplanen settes enten i gang av Kartverket på eget initiativ, eller på oppfordring fra en eller flere av partene. Hvordan gangen i prosjektet er videre varierer fra fylke til fylke. Noen steder er det oppstartsmøter hvor partene deltar og kommer med ønsker, andre steder utformer Kartverket forslag til prosjekt som blir sendt ut på høring. Det er derfor viktig at geodatalederen følger med og deltar i denne prosessen. Når alle partene er enige om prosjektet, alt fra innhold til kostnadsfordeling, sendes prosjektet ut på anbud. Utformingen av prosjekter bør følge veiledningsdokumentasjonen til Geovekst.

Følgende er viktig å følge opp i prosjektarbeidet:

- Er Landbrukets interesser ivaretatt?
- Hvordan er prosjektutformingen? Ofte er det rimeligere å ha større prosjekter, enn mange små.
- Følger prosjektet kostnadsdelingsnormen? Hvis ikke, skal dette fremkomme i avtaleteksten og være avklart, men det er ofte ikke tilfellet. Her må geodataleder ta ansvar, og sjekke prosentene. Det er viktig å huske at Landbruket betaler mer for C-områder, men ikke skal være med på å betale en kvalitetsheving fra C- til B-kartlegging. Området bør i så fall omdefineres til B-område hvis området krever høyere kvalitet.
- **Avvik fra kostnadsdelingsnormen skal tas opp med NIBIO.** Dette gjelder også for elementer der hele kostnaden ikke er fordelt i normen, hvis prosenten for Landbruk er høyere enn det som står som minimum (gjelder laser 5 pkt. og ortofoto annen).

Når det gjelder laserprosjekter, skal ikke vårt bidrag dekke mer enn minimums-andelen, med mindre annet er avtalt med NIBIO. Hvis landbruket skal inn med ekstra midler, må disse komme fra andre kilder, som for eksempel skogbruket.

Hvis dere ønsker innspill til enkeltprosjekter, kan dere ta kontakt med NIBIO.

Underskrevet Geovekst-avtale

Når Geovekst-avtalen er underskrevet skal den legges inn i Krokus. Avtalen som legges inn behøver ikke være med underskrifter, men innholdet må være likt som i den underskrevne avtalen.

3.4. Økonomi

Når en avtale underskrives, får man også et estimat på hvor mye Landbruket skal betale i prosjektet. Ofte går betalingen over flere år, men det er også mulig å betale inn for hele prosjektet med en gang. Dette avhenger av tilgjengelige midler.

Det er flere måter å få inn penger til å dekke prosjektene:

- Overførte midler fra andre prosjekter.
- Kontantmidler som tildeles fra NIBIO.
- Andre finansieringskilder, spesielt fra skogbruket i forbindelse med laserskanning i skog.

Fakturaer fra Kartverket sendes direkte til NIBIO, som dokumenterer innbetalingen i Krokus.

Inntekter og utgifter skal rapporteres til NIBIO hvert år. Dette skjer gjennom Krokus. Det anbefales å holde Krokus oppdatert til enhver tid, da vil det være enklere å holde oversikten, og både rapporterings- og søknadsomgangene vil gå raskere. Det finnes en egen veileder til Krokus på NIBIOs Geovekstsider.

Tildeling av kontantmidler

Det søkes om kontantmidler fra NIBIO i januar hvert år, for prosjekter som skal betales i inneværende år. Søknaden sendes via Krokus. Siden ikke alle fylker har endelige avtaler på plass til da, er dette en foreløpig tildeling. En endelig tildeling foregår i mai/juni, når endelige avtaler foreligger.

Hvis det viser seg at fylket trenger mer penger enn forventet etter at søknaden er godkjent, må dette søkes om i Krokus så fort som mulig gjennom en ekstrasøknad. Fakturaer fra Kartverket som overstiger summen som er oppgitt i godkjente søknader, vil ikke bli betalt før dokumentasjon foreligger.

3.5. FKB-AR5

AR5 er Landbruket sitt bidrag inn i Geovekst-prosjektene. Det er viktig at geodatalederen i samarbeid med fylkeskartkontoret har gode rutiner i forhold til ajourhold, både kontinuerlig og planlegging av nytt periodisk.

For kontinuerlig ajourhold er følgende viktig:

- Sammen med Kartverket må det følges opp at kommunene utfører ajourholdet i henhold til FDV-avtalen.
- Bidra til å avklare reelt ansvarsforhold for ajourhold av AR5 internt i kommunene, mellom landbruks- og geodataavdelingene.
- Bidra til å få på plass gode ajourholdsrutiner i kommunen. Se rutinebeskrivelse nederst på denne siden: <https://www.nibio.no/tema/jord/arealressurser/arealressurskart-ar5/kontinuerlig-ajourhold>
- Vurdere behov for kompetansetiltak, som i neste runde kan spilles inn i geodataplanen i fylket og til NIBIO som holder kurs og foredrag for kommunene. Informasjon om kurstilbudet på AR5 finnes her: <https://www.nibio.no/tema/jord/arealressurser/arealressurskart-ar5/kurstilbud>

For periodisk ajourhold av AR5 er følgende viktig:

- Sikre at periodisk ajourhold av AR5 kommer med i Geodataplanen i fylket, og at det tas med i avtalene for det enkelte prosjekt. Det er naturlig å legge opp til ajourføring av AR5 samtidig som omløpsfoto er tilgjengelig.
- Periodisk ajourhold av AR5 bør gjennomføres med intervaller på 4-7 år, avhengig av tilgjengelige ortofoto og behovet i kommunen.
- De fylkesvise Geodataplanene skal angi hvilke kommuner som skal ajourholdes de neste årene.
- Ved et periodisk ajourhold av AR5 går NIBIO over hele kommunen og oppdaterer jordbruksområdene og områder som er bebyggt eller berørt av samferdsel. Til dette arbeidet bruker vi nye ortofoto og oppdaterte data for vei og vann.
- Opplysningene om skog blir indirekte oppdatert gjennom at vi bytter ut vei og vann for hele kommunen, samt at NIBIO retter opp skogen hvis den er berørt av endringer knyttet til jordbruksarealer eller bebygde arealer. NIBIO går altså ikke inn og retter opp bonitetsopplysninger og lignende i skogen.

4. Årsprosessen mot NIBIO

Måned	Hendelse
Januar	- Innlevering av rapport for foregående år. - Foreløpig søknad om kontantmidler
Februar	- Foreløpig tildeling av kontantmidler.
Mars	
April	} Geodataledersamling (2 dager) } Søknad om kontantmidler
Mai	
Juni	
Juli	
August	
September	
Oktober	
November	
Desember	

5. Geovekst Aktuelt

NIBIO har som mål å utgi Geovekst Aktuelt tre til fire ganger i året. Dette er et informasjonsskriv hvor vi informerer om hva som skjer i Geovekst på nasjonalt nivå, og spesielt om hva som er viktig for landbrukets geodataledere. Geovekst Aktuelt inneholder også informasjon om samarbeidet mellom NIBIO og geodatalederne. Geovekst Aktuelt er tilgjengelig her: <https://www.nibio.no/tema/jord/arealressurser/arealressurskart-ar5/geovekst/geovekst-aktuelt?>

6. Kontaktpersoner

NIBIO ønsker å være gode støttespillere for geodatalederne. Følgende personer kan kontaktes ved behov:

Tema	Kontaktperson
Geovekst	Tove Vaaje-Kolstad, tlf. 930 08 377 tove.vaaje-kolstad@nibio.no
	Hildegunn Norheim, tlf. 900 25 773 hildegunn.norheim@nibio.no
AR5 ajourhold	Jørn Petter Storholt, tlf. 902 33 524 jorn.Petter.Storholt@nibio.no
	Jostein Frydenlund, tlf. 452 88 714 jostein.frydenlund@nibio.no
Foredrag	Ingrid Tenge, tlf. 901 04 465 ingrid.Tenge@nibio.no
Veiledning ajourhold	Jørn Petter Storholt, tlf. 902 33 524 jorn.Petter.Storholt@nibio.no
Feltkurs	Kjetil Fadnes, tlf. 97481205 Kjetil.Fadnes@nibio.no

7. Nyttige linker

- Geovekst veiledningsdokumentasjon –
<https://kartverket.no/geodataarbeid/geovekst/veiledningsmaterieell>
- Geodataplaner for fylkene –
<https://kartverket.no/geodataarbeid/geovekst/veiledningsmaterieell#heading-9859>
- Geovekst Aktuelt fra NIBIO –
<https://www.nibio.no/tema/jord/arealressurser/arealressurskart-ar5/geovekst/geovekst-aktuelt?>
- Sjekk AR5-status for fylke og kommune -
<https://www.nibio.no/tema/jord/arealressurser/arealressurskart-ar5/sjekk-status?>